Lieta Nr. A42346205
(A344-07/13)

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2007.gada 12.februārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis O.Priedītis

piedaloties pieteicēja IU „Lašukalns" pilnvarotajiem pārstāvjiem *S.S.* un *M.K.*, atbildētāja – Pārtikas un veterinārā dienesta - pilnvarotajam pārstāvim Jānim Lībķenam,

2007.gada 23.janvārī Rīgā, Antonijas ielā 6, atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc IU „Lašukalns" pieteikuma par Pārtikas un veterinārā dienesta ģenerāldirektora pienākumu izpildītāja 2005.gada 25.maija lēmuma Nr.21-1-13/1148 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2005.gada 8.jūlijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts IU „Lašukalns" (turpmāk – pieteicējs) pieteikums. Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2005.gada 13.jūlija lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta Nr. A42346205.

[2] Pārsūdzētajā Pārtikas un veterinārā dienesta (turpmāk arī – PVD) ģenerāldirektora pienākumu izpildītāja 2005.gada 25.maija lēmumā Nr.21-1-13/1148 norādīts sekojošais:

2005.gada 2.maijā pieteicējs iesniedza Pārtikas un veterinārā dienesta Daugavpils pārvaldei vēstuli par mantiskās zaudējuma un personiskā kaitējuma atlīdzību.

Atbildes vēstulē atbildētājs norādījis, ka PVD neapstrīd pieteicēja tiesības, kuras paredzētas Administratīvā procesa likuma 92.- 97.pantos. Tāpat atbildes vēstulē norādīts, ka Administratīvā procesa likuma 97.pants paredz, ka nosakot mantiskā zaudējuma un personiskā kaitējuma priekšnosacījumus un atlīdzinājuma apmēru, piemēro civiltiesību principus**,** ja likumā nav noteikts citādi.

Ņemot vērā to, ka pieteicējs prasa atlīdzinājumu, pieteicējam ir jāpierāda savu prasījumu pamatotība, šāda prasība izriet no civiltiesību principiem, kas paredz, ka katrai pusei ir jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus. Prasītājam ir jāpierāda savu prasījumu pamatotība (Civilprocesa likuma 93.pants). Tādējādi pieradīšanas pienākums vispirms gulstas uz prasītāju. Zaudējumi un to atlīdzība tiek regulēti Civillikuma

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ceturtajā daļā - Saistību tiesību astotajā nodaļā (1770.-1792.panti). Tāpēc Pārtikas un veterinārais dienests iepriekšējā vēstule lūdza iesniegt detalizētu izklāstu pieteicēja argumentiem, kāpēc tiek rēķināta vidējā peļņa laika periodā no 1998.gadam līdz 2003.gada augustam, kā arī lūdza sniegt konkrētus pierādījumus iesniegumā norādītā LS 5000,- nodarītā morālā kaitējuma apmēram (no kā ir cēlies šis zaudējums, kā tiek aprēķināta kaitējuma summa).

No pieteicēja 2005.gada 2.maija vēstules atbildētājs secinājis, ka pieteicējam bija jāveic remontdarbi, jāslēdz neizdevīgi līgumi ar paaugstinātu piena iepirkuma maksu. Pēc atbildētāja ieskatiem šie arī būtu tie pierādījumi, ar kuriem pieteicējs varētu pamatot savu prasījumu, bet Pārtikas un veterinārā dienesta rīcībā nav neviena tamlīdzīga dokumenta, ar ko pieteicējs varētu pamatot savu prasījumu, tāpat vēl aizvien nav skaidrs kā ir cēlies morālais kaitējums.

Iepriekšējā vēstulē atbildētājs norādījis, ka PVD uztur spēkā savu piedāvājumu aprēķināt atrauto peļņu laika periodā no 2003.gada 13.augusta, kad ar Daugavpils pārvaldes lēmumu tika apturēta uzņēmuma darbība, līdz 2004.gada 1.maijam, aprēķinot atrauto peļņu par 8 mēnešiem, par pamatu aprēķinam ņemot uzņēmuma peļņu laika periodā no 2002.gada 13.augusta līdz 2003.gada 13.augustam, tātad faktiski strīds ir tikai par atlīdzinājuma summu. Atbildētājs uzsver, ka Pārtikas un veterinārais dienests neapstrīd pieteicēja tiesības prasīt atlīdzinājumu.

[3] Nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam, pieteicējs iesniedzis pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. Pieteicējs uzskata, ka pārsūdzētais lēmums ir pieņemts ar būtiskiem tiesību normu pārkāpumiem un ir atceļams šādu iemeslu dēļ:

[3.1] No 2003.gada 13.augusta līdz 2004.gada jūnija pēdējām dienām IU „Lašukalns" darbība bija apturēta un tā netika atjaunota, jo piena piegādātāji, sakarā ar IU „Lašukalns" darbības apturēšanu, bija spiesti meklēt citus piena pieņēmējus un ar tiem noslēdza jaunus līgumus. IU „Lašukalns" pamatnodarbošanās bija piena savākšana no piegādātājiem, tad situācija, kad piens vairs nelika piegādāts, noveda pie tā, ka uzņēmumā veselu gadu netika veikta nekāda saimnieciskā darbība, uzņēmuma telpas kopš uzņēmuma darbības apturēšanas stāvēja tukšas, neapkurinātas un neapsaimniekotas, jo bija aizzīmogotas, un līdz ar to no mitruma sāka pelēt sienas un griesti un radās citi bojājumi. Lai telpas sakārtotu un atjaunotu bija nepieciešami līdzekļi remontdarbu veikšanai, taču tā kā uzņēmuma visa veida darbība bija apturēta un tas nenesa nekādus ienākumus, IU „Lašukalns" nevarēju finansiāli ieguldīt uzņēmuma telpu remontā līdzekļus, kuru nebija. Pārtikas un veterinārā dienesta Daugavpils pārvaldes lēmums, ar kuru tika apturēta IU „Lašukalns" darbība, noveda uzņēmumu pie tā, ka pieteicēja bija spiesta griezties Valsts ieņēmumu dienesta reģionālajā nodaļā ar iesniegumu par IU „Lašukalns" saimnieciskās darbības apturēšanu. Tas nozīmē, ka arī uz doto brīdi uzņēmums nestrādā un tam nav ienākumu, kas dotu iespēju remontēt telpas un atjaunot darbību, jo telpu atjaunošanas tāme sastāda Ls 26562,43.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

[3.2] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 92.pantu ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes taktisko rīcību. Zaudējumu priekšnosacījumu un atlīdzinājuma apmēra noteikšanai pieteicēja vadījusies no Civillikuma 1784.panta, kas nosaka, ja ārpus līgumiskām attiecībām kādam nodarīts zaudējums ar otras personas prettiesīgu darbību, tad zaudējuma nodarītājs atbild par visiem zaudējumiem. IU „Lašukalns" ar Pārtikas un veterinārā dienesta Daugavpils pārvaldi nebija nekādu līgumisko attiecību, tāpēc saskaņā ar Civillikuma 1772. un 1773.pantu normām Pārtikas un veterinārā dienesta Daugavpils pārvaldei ir jāatbild par visiem zaudējumiem.

[3.3] Laika periodā no 2003.gada 13.augusta līdz 2004.gada 13.augustam IU „Lašukalns" ir radies mantisks zaudējums Ls 16708,76 apmērā. Šis mantiskais zaudējums ir viena gada laikā negūtā peļņa. Šāda peļņa IU „Lašukalns" ir aprēķināta izejot no pēdējo piecu gadu un 2003.gada astoņu mēnešu peļņas rādītājiem. Lai izvairītos no gadījuma rakstura ietekmēm šajos aprēķinos, kas būtu iespējams, ja aprēķinu veiktu ņemot par pamatu mazāku laika periodu, aprēķiniem par pamatu ir ņemti peļņas radītāji par pilniem pieciem gadiem un astoņiem mēnešiem. Aprēķins tika veikts pēc sekojošiem peļņas rādītājiem 1998.gadā - Ls 13414; 1999.gadā - Ls 23564; 2000.gadā - Ls 26329; 2001.gadā Ls 13453; 2002.gada - Ls 9169 un 2003.gada 8 mēnešos Ls 8754. Šādu peļņu viena gada laikā uzņēmums būtu guvis sakarā ar to, ka bija noslēgti ilgtermiņa līgumi par piena piegādi ar 332 fiziskām personām un zemnieku saimniecībām un KS "Trevis". Pie tāda paša piegādātāju skaita IU „Lašukalns" laika periodā no 1998.gada līdz 2003.gadam vidēji gadā guva peļņu Ls 167718,76 apmērā. Šie aprēķini faktiski atspoguļo arī 2003.gada 1.pusgada 1 mēneša peļņas rādītājus.

[3.4] Pārtikas un veterinārā dienesta Daugavpils pārvaldes pieņemtais nepamatotais lēmums Nr.44-0016 radīja uzņēmumam ne tikai mantisku zaudējumu, bet nodarīja arī personisku kaitējumu individuālajā uzņēmuma darījumu reputācijai, apkaunojot piena piegādātāju un darbinieku acīs sagraujot iemantoto cieņu un godprātīgo darījuma partnera reputāciju. No darba uzņēmumā bija jāatbrīvo 12 darbinieki un jāpārtrauc likumiskās attiecības ar lielu daudzumu piena piegādātāju. 2004.gada jūnija, augusta mēnešos pieteicēja gan rakstiski, gan mutiski griezās pie piena piegādātājiem par līgumu noslēgšanu par piena piegādi, bet zemnieku saimniecības, individuālie piegādātāji atteicās slēgt līgumus un atjaunot piena piegādi, jo bija noslēguši jaunus līgumus. KS "Trevis" 2003.gada 10.oktobrī paziņoja, ka ir bijis spiests pārtraukt darbību, kas saistīta ar piena iepirkšanu, sakarā ar Pārtikas un veterināra dienesta Daugavpils nodaļas pieņemto nelikumīgo lēmumu par IU „Lašukalns" darbības apturēšanu, jo bija cieša sadarbība. Būtisks personiskā kaitējuma apstāklis ir tas, ka sakarā ar nelikumīgi pieņemto lēmumu uzņēmums 2004.gadā faktiski bija spiests pārtraukt savu darbību un tam bija radušies zaudējumi Ls 1072 apmēra, kuri atspoguļoti 2004.gada bilancē. Šī iemesla dēļ pieteicēja bija spiesta griezties Valsts

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ieņēmumu dienestā ar iesniegumu par uzņēmuma saimnieciskās darbības apturēšanu 2005.gadā. Šis personiskais kaitējums tiek novērtēts Ls 5000 apmērā.

Līdz ar to kopējā zaudējumu summa IU „Lašukalns" ir nodarīta par Ls 21708,76.

[3.5] Par pieteikumā aprakstītiem apstākļiem pieteicēja informēja arī Pārtikas un veterināra dienesta Daugavpils pārvaldi un savos 2005.gada 22.februāra un 2005.gada 28.aprīļa iesniegumos, lūdzot samaksāt IU „Lašukalns" nodarītos zaudējumus un personisko kaitējumu, kas radušies nelikumīgi pieņemtā lēmuma rezultātā. Uz 2005.gada 22.februāra iesniegumu tika saņemta atbilde no Pārtikas un veterināra dienesta Daugavpils pārvaldes (datēta ar 2005.gada 12.aprīli), kurā norādīts, ka pieteicējai tiek piedāvāts aprēķināt atrauto peļņu laika periodā no 2003.gada 13.augusta līdz 2004.gada 1.maijam, tas ir par astoņiem mēnešiem. Pieteicējai nav saprotams, kāpēc atrauto peļņu Pārtikas un veterināra dienesta Daugavpils pārvalde piedāvā aprēķināt par astoņiem mēnešiem, ja būtībā vēl 2004.gada 18.jūnijā Augstākās tiesas Senāta rīcības sēdē sprieda par iespējamo kasācijas tiesvedības ierosināšanu. Pamatojoties uz to, pieteicēja nekādi nevarēja atsākt uzņēmuma darbību.

[4] Atbildētājs – Pārtikas un veterinārais dienests, uzskata pieteicējas pieteikumu par nepamatotu, pamatojoties uz šādiem argumentiem:

[4.1] Administratīvā procesa likuma 97.pants paredz, ka nosakot mantiskā zaudējuma un personiskā kaitējuma priekšnosacījumus un atlīdzinājuma apmēru, piemēro civiltiesību principus, ja likumā nav noteikts citādi.

Civillikuma 1776.pants nosaka - Cietušais nevar prasīt atlīdzību, ja viņš pats varējis zaudējumu novērst, ievērojot pienācīgo rūpību. Izņēmums no šā noteikuma pielaižams tikai ļaunprātīga tiesību aizskāruma gadījumā.

Atbildētājs nevar piekrist pieteikumā norādītajiem apstākļiem par to, ka uzņēmuma telpas bija aizzīmogotas, tādēļ stāvējušas tukšas un neapkurinātas un neapsaimniekotas, līdz ar ko no mitruma sākušas pelēt sienas un griesti, kā arī radušies citi bojājumi. Šie apstākļi neatbilst patiesībai, jo no Daugavpils tiesas sprieduma, 12.1pp, kura norakstu pieteicējs ir pievienojis pieteikumam ir norādīts, ka ar Pārtikas un veterinārā dienesta Daugavpils pārstāvju paskaidrojumiem un liecinieka ***R.S.*** liecību tika apstiprināts, ka uzņēmums nav aizzīmogots, bet tikai aizzīmogotas (noplombētas) vadības vai komutācijas iekārtas, bet 2003.gada 13.augusta aktā par uzņēmuma darbības apturēšanu ieraksts „ar uzņēmuma aizzīmogošanu" ir izdarīts kļūdaini.

[4.2] Pieteicējs nosakot mantiskā zaudējuma apmēru par pamatu ir ņēmis peļņas rādītājus sākot no 1998.gada līdz 2003.gada 13.augustam un aprēķinājis mantisko zaudējumu līdz 2004.gada 18.jūnijam. Atbildētājs šādam aprēķinam nepiekrīt un jau iepriekš (sarakstē, kas pievienota pieteikumam) norādīja pieteicējam, ka piekrīt aprēķināt zaudējumus par laika periodu no 2003.gada 13.augusta līdz 2004.gada 1.maijam, proti, līdz Latvijas Republikas iestāšanās Eiropas Savienībā, jo IU „Lašukalns" nebija izpildījis

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

visas nepieciešamās prasības saskaņā ar ES direktīvas 92/46/EEK prasībām. Termiņš, lai izpildītu prasības bija noteikts līdz 2004.gada 1.janvārim, tas ir konstatēts arī ar Latgales apgabaltiesas spriedumu (6.lpp. pēdējā rindkopa), kura norakstu pieteicējs ir pievienojis pieteikumam. Savukārt pie apstākļiem, ka uzņēmums nebija aizzīmogots, pretēji tam, kā to norāda pieteicējs, un šis fakts bija konstatēts jau pirmās instances tiesas laikā, skatot jautājumu par lēmuma atcelšanu, nekas netraucēja pieteicējam izpildīt direktīvas prasības, lai pēc 2004.gada 1.maija (2004.gada 18.jūnija) varētu turpināt uzņēmējdarbību. Ņemot vērā augstāk norādīto apstākli IU „Lašukalns" arī uz šo brīdi nevar (nedrīkst) atsākt savu darbību un atbildētājs par to nevar atbildēt, jo pieteicējs pats varēja novērst noteiktu daļu no zaudējumiem, kas viņam radušies.

[4.3] Pieteicējs savā pieteikumā ir pieprasījis atlīdzinājumu par personisko kaitējumu Ls 5000,- apmērā. Pieteikumā norādīts, ka ir nodarīts personisks kaitējums individuālā uzņēmuma darījumu reputācijai, apkaunojot piena piegādātāju un darbinieku acīs, sagraujot iemantoto cieņu un godprātīga darījumu partnera reputāciju ļoti daudzu cilvēku un darījumu partneru acīs, kā arī norādījis, ka ir gan rakstveidā, gan mutiski vērsies pie piena piegādātājiem par līgumu noslēgšanu.

Iepriekšējā sarakstē un pārrunās ar pieteicēju atbildētājs bija lūdzis iesniegt pierādījumus tam, kādā veidā ir radies personiskais kaitējums, bet pieteicējs šādus pierādījumus neiesniedza. Pieteicējs ir pievienojis pieteikumam piecas „atbildes no piena pārdevējiem", kas atbildētāja uzskatā kā pierādījumi ir vērtējamas kritiski, jo līdz šim šādas vēstules, neskatoties uz atbildētāja lūgumu iesniegt šādus pierādījumus, netika uzrādītas, bez tam atbildētājs norāda uz to, ka šīs „atbildes no piena pārdevējiem" ir uzrakstītas stilistiski vienādi, divas no tām pat ir identiskas un ar vienu datumu - 2004.gada 12.jūlijs. Izlasot šīs vēstules rodas iespaids, ka teksts ir diktēts. Diemžēl kā un kad šīs vēstules ir tapušas atbildētājam nav zināms. Tāpat atbildētājs vēlās vērst tiesas uzmanību uz to, ka pieteicējs nav iesniedzis pierādījumus arī tam, ka tiešām rakstveidā būtu griezies pie kāda no piena piegādātājiem.

[4.4] Atbildētājs uzskata par nekorektu pieteicēja norādi, ka atbildētājs nekādi nav paskaidrojis tuvāk, kāpēc aprēķini jāveic par astoņiem mēnešiem un kāpēc pieteicējam viss jāpierāda un jāpaskaidro, bet atbildētājam nekas nav jāpaskaidro. Savu viedokli, kāpēc atbildētājs uzskata, ka zaudējumi aprēķināmi par astoņiem mēnešiem atbildētājs mutiski izklāstīja pieteicējam 2005.gada 8.aprīļa tikšanās laikā, to, ka šāda tikšanās un pārrunas ir notikušas apliecina arī pieteicēja pieteikumam pievienotie izziņu Nr. 21-1-13/771 un 21-1-13/ 737 noraksti.

Tāpat atbildētājs savā 2005.gada 26.maija vēstulē Nr. 21-1-13/1 148 ir norādījis uz apsvērumiem, kāpēc zaudējuma pierādīšanas pienākums gulstas tieši un pieteicēju.

[5] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāvji pieteikumu uzturēja, minot pieteikumā ietvertos argumentus.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

[6] Atbildētāja pārstāvis pieteikumu neatzina, minot pārsūdzētajā lēmumā un paskaidrojumos minētos argumentus.

[7] Liecinieks Juris Seškēns paskaidroja, ka no 2000.gada uz līguma pamata piegādājis IU „Lašukalns" pienu. IU „Lašukalns" liecinieks nodevis apmēram 30 tonnas piena gadā. Vēlāk izteiktajam piedāvājumam slēgt no jauna līgumu par piena piegādi pieteicējam nav piekritis, jo bija uzsācis sadarbību ar citiem piena pārstrādes uzņēmumiem un vairs neuzskata pieteicēju par uzticamu sadarbības partneri.

Motīvu daļa

[8] Tiesa, noklausoties administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms daļēji.

[9] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk arī - APL) 92.pantu ikviens var prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

APL 97.pants paredz, ka nosakot mantiskā zaudējuma un personiskā kaitējuma priekšnosacījumus un atlīdzinājuma apmēru, piemērojami civiltiesību principi, ja likumā nav noteikts citādi.

Lai noteiktu tiesības uz atlīdzinājumu, jākonstatē tieša cēloņsakarība starp iestādes prettiesisko rīcību un cietušajam nodarīto kaitējumu, tas ir jākonstatē objektīva saikne starp iestādes rīcību un tās radītajām laika ziņā sekojošām kaitējumu radošām sekām. Proti, jākonstatē, ka minētā rīcība rada un nosaka šo seku iestāšanās reālu iespēju un ir galvenais faktors, kas nenovēršami radījis šīs sekas.

[10] Saskaņā ar Civillikuma 1779. pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Ja zaudējumi nodarīti ārpus līgumiskām attiecībām ar otras personas prettiesīgu darbību, tad zaudējuma nodarītājs atbild par visiem zaudējumiem – gan par tagadējās mantas samazinājumu, gan par sagaidāmās peļņas atrāvumu (Civillikuma 1784. pants).

[11] Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2004.gada 8.marta spriedumā lietā Nr.CA-44/04, C12244203 ir atzinusi, ka atbildētājs, izdodot administratīvo aktu, prettiesiski ir apturējis IU „Lašukalns" darbību. Kā tas atzīts tiesību teorijā, prettiesiska rīcība bez vainas nav iespējama (Sinaiskis V. „Latvijas civiltiesību apskats", Rīga, Tiesiskās informācijas centrs, 1996, 148.lpp), tāpēc atsevišķa atbildētāja vainas pierādīšana nav nepieciešama. Līdz ar to tiesa konstatē, ka atbildētājam ir pienākums atlīdzināt visus pieteicējai radušos zaudējumus, kuri ir cēloniskā sakarā ar atbildētāja prettiesisko rīcību.

[12] Kā to atzinis pats atbildētājs, lietā nav strīda par atbildētāja pienākumu un pieteicēja tiesībām uz mantiskā zaudējuma atlīdzinājumu.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

Lietā ir strīds par mantiskā zaudējuma apmēru un pieteicēja tiesībām uz personiskā kaitējuma atlīdzinājumu un tā apmēru.

[13] Obligāts priekšnosacījums, lai atlīdzinātu zaudējumus, bez iepriekš minētās prettiesiskās rīcības un cēloņsakarības starp prettiesisku rīcību un zaudējumu rašanos konstatēšanas, ir zaudējumu apmēra novērtēšana.

[14] IU „Lašukalns" savā pieteikumā ir lūdzis uzlikt par pienākumu atbildētājam atlīdzināt mantisko zaudējumu negūtās peļņas veidā par vienu gadu - Ls 16708,76 apmērā. Šāds aprēķins ir veikts ņemot par pamatu pieteicēja pēdējo piecu gadu un 2003.gada astoņu mēnešu peļņas rādītājus. Termiņš – 12 mēneši, pieteicēja ieskatā ir noteikts kā atbilstošs nodarītajiem zaudējumiem, jo uzņēmums, atbildētāja prettiesiskās rīcības dēļ, nespēja atjaunot savu darbību arī pēc labvēlīgā tiesas sprieduma lietā.

[15] Atbildētājs pārsūdzētajā lēmumā pēc būtības ir piekritis šādai zaudējumu aprēķināšanas kārtībai – peļņas rādītāju izmantošana, lai noteiktu mēnesī vidēji gūto ienākumu apmēru, kas reizināts ar mēnešu skaitu (termiņu), kurus uzņēmuma darbība prettiesiski bija apturēta.

[16] Atbildētājs nepiekrīt par pamatu aprēķinos ņemtajiem lielumiem – gan peļņas apmēra aprēķinam mēnesī, gan termiņam, par kādu zaudējums aprēķināms. Atbildētāja ieskatā par pamatu zaudējuma apmēra noteikšanai par mēnesi būtu jāņem 12 mēnešu laika posms pirms 2003.gada 13.augusta, nevis pieteicēja norādītie pieci gadi un astoņi mēneši, kas pēc savas būtības aptver visu uzņēmuma saimnieciskās darbības laiku. Attiecībā uz termiņa aprēķinu atbildētājs norāda, ka atlīdzinājums pienāktos par laika posmu no 2003.gada 13.augusta līdz 2004.gada 1.maijam, jo no 01.04.2004. Latvijas Republika iekļāvās Eiropas Savienības sastāvā un uzņēmums nevarēja turpināt savu darbību, jo nebija izgājis uzņēmuma atzīšanas procedūru.

[17] Pārsūdzētajā lēmumā atbildētājs nav norādījis apmēru, kādā būtu piekritis atlīdzināt nodarītos zaudējumus, bet ņemot [15] norādītos apsvērumus, secināms, ka atbildētājs ir piekritis atlīdzināt mantiskos zaudējumus šādā apmērā – pieteicēja vidējā mēneša peļņa laika posmā no 2002.gada 13.augusta līdz 2003.gada 13.augustam reizināta ar mēnešu skaitu no 2003.gada 13.augusta līdz 2004.gada 1.maijam - 8,5 mēneši.

[18] Saskaņā ar Civillikuma 1786.pantu, novērtējot zaudējumus, jāievēro nevien galvenās lietas un tās piederumu vērtība, bet arī pametums, kas netieši nodarīts ar zaudējuma nesēju notikumu, un atrautā peļņa.

Civillikuma 1787.pants nosaka - aprēķinot atrauto peļņu, nav jāņem par pamatu tikai varbūtības, bet nedrīkst būt šaubu vai vismaz jābūt pierādītam līdz tiesisku pierādījumu ticamības pakāpei, ka šāds pametums cēlies, tieši vai netieši (1773.pants), no tās darbības vai bezdarbības, ar ko zaudējums nodarīts.

[19] Tiesas ieskatā ar pieteicēja iesniegtajiem dokumentiem, kas atspoguļo uzņēmuma saimnieciskās darbības attīstību – uzņēmuma bilance par laika posmu no 1998.gada līdz 2003.gada augustam, kā arī peļņas vai

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

zaudējuma aprēķini par identisku laika posmu, ir iespējams gūt pārliecību, ka pieteicējs notikumu parastās attīstības gaitā gūtu peļņu.

[20] Attiecībā uz laika posmu, kurš būtu ņemams par pamatu vidējās mēneša peļņas aprēķinam, tiesa pievienojas atbildētāja uzskatam, ka nav pamatoti ņemt vērā piecu gadu un astoņu mēnešu periodu. Ekonomiskā situācija Latvijas Republikā pēc neatkarības atgūšanas pārgāja no plānveida ekonomikas uz brīvā tirgus attiecībām. Ekonomisko rādītāju (inflācija, iekšzemes kopprodukta, darbaspēka izmaksas u.c.) lielā mainība šajā laika periodā nedotu pamatotu ieskatu par uzņēmuma sagaidāmo peļņu 2003.gada otrajā pusē un 2004.gada sākumā. Tiesas ieskatā par pamatu aprēķinu veikšanai ir jāņem uzņēmuma 2003.gada saimnieciskās darbības rādītāji, jo tie ir vispietuvinātākie laikam, kad bija apturēta uzņēmuma darbība, un visprecīzāk atspoguļo uzņēmuma darbības attīstību.

Saskaņā ar peļņas vai zaudējuma aprēķinu par 2003.gada pirmajiem astoņiem mēnešiem (lietas 379. lapa), uzņēmuma peļņa 2003.gada septiņos ar pus mēnešos (akts par uzņēmuma darbības apturēšanu izdots 2003.gada 13.augustā) sastādīja Ls 8754. Veicot matemātisku aprēķinu – 8754 dalīts ar 7,5, tiek iegūta uzņēmuma viena mēneša vidējā peļņa - Ls 1167,2.

[21] Attiecībā uz laika periodu, uz kuru uzņēmuma darbība bija prettiesiski apturēta, tiesa norāda:

[21.1] Kasācijas sūdzību par Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2004.gada 8.marta spriedumu lietā Nr.CA-44/04, C12244203 iesniedz tieši pats atbildētājs. Ar Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2004.gada 18.jūnija lēmumu tika atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību. Tātad tiesvedības paildzināšana bija atkarīga tieši no nepamatotās atbildētāja kasācijas sūdzības iesniegšanas. Tiesas ieskatā nav pamata par termiņa, par kuru pieteicējam pienākas atlīdzinājums, beigu datumu pieņemt 2004.gada 1.maiju, jo tieši atbildētāja prettiesiskās rīcības dēļ pieteicējam tika liegta iespēja darboties, attīstīties un pilnveidot uzņēmumu izvēlētajā uzņēmējdarbības sfērā. Šis apstāklis ir vērtējams kopsakarībā ar Latvijas Republikas Satversmes 106.pantā nostiprināto principu, ka ikvienam ir tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un darbavietu atbilstoši savām spējām un kvalifikācijai. Ņemot vērā minēto, tiesas ieskatā par termiņa, par kuru pieteicējam pienākas atlīdzinājums, beigu datumu ir atzīstams 2004.gada 18.jūnijs. Tātad laika periods, par kuru pieteicējam pienākas atlīdzinājums ir no 2003.gada 13.augusta līdz 2004.gada 18.jūnijam – desmit mēneši un piecas dienas (10,16 mēneši).

[21.2] Pieteicējs savā pieteikumā bija lūdzis atzīt, ka tam pienākas atlīdzinājums par viena gada jeb divpadsmit mēnešu periodu. Šādu savu prasību pieteicējs pamatoja ar to, ka arī pēc 2004.gada 18.jūnija nav vairs varējis atjaunot uzņēmuma darbību. No minētā tiesa secina, ka pieteicējs vēlas piedzīt no atbildētāja materiālos zaudējumus, kas saistīti ar atbildētāja prettiesiskās rīcības seku likvidēšanu. Lai apstiprinātu šādu seku rašanos, pieteicējs pieteikumam ir pievienojis uzņēmuma telpu remontdarbu tāmi

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

kopsummā Ls 26562,43 apmērā (lietas 398.lapa līdz 400.lapa). Tomēr lietā nav strīda, ka pieteicējs nav veicis telpu remontu par šādu summu. Lietā nav citu pierādījumu, kas liecinātu par izdevumiem saistībā ar seku likvidāciju. Tādēļ šajā gadījumā tiesa konstatē, ka tiesā nav iesniegti pierādījumi, kas apliecinātu šādu zaudējumu esamību un apmēru.

Vadoties no [19], [20] un [21] norādītā, tiesa atzīst, ka pieteicējam pienākas atlīdzība par mantisko zaudējumu Ls 11858,72 apmērā - viena mēneša uzņēmuma vidējo peļņu Ls 1167,2 reizinot ar laika periodu 10,16 mēneši.

[22] Saskaņā ar APL 92.pantu ikviens var prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par personisko kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu. Dotajā gadījumā pieteicējs – IU „Lašukalns" lūdz uzlikt atbildētājam par pienākumu atlīdzināt personisko kaitējumu Ls 5000 apmērā. Savu prasību pieteicējs pamato ar to, ka uzņēmuma reputācijai ir nodarīts būtisks kaitējums, jo uzņēmums bija spiests atlaist no darba 12 darbiniekus un piespiedu kārtā pārtraukt sadarbību ar vairāk kā trīssimts sadarbības partneriem.

Atbildētājs šādu prasību neatzīst pēc būtības un norāda, ka pieteicējs nav iesniedzis nekādus pierādījumus, kas to pamatotu.

[23] Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 8.panta otrā daļā nosaka, ka juridiskajai personai (komersantam) ir tiesības uz atlīdzinājumu tikai par personisko kaitējumu, kas nodarīts tās darījumu reputācijai, komercnoslēpumam un autortiesībām.

[24] Kaitējums komersanta darījumu reputācijai personiskā kaitējuma atlīdzinājuma izpratnē ir tiesas vērtējuma jautājums, kura rezultātā tiesai jākonstatē apstākļi, kas izraisījuši kaitējums komersanta darījumu reputācijai un šā kaitējuma apmērs. Tā kā konkrētajā lietā pieteicēja tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums tika konstatēts iepriekš, tiesai jānoskaidro, kādā apmērā atbildētāja prettiesiskā rīcība radīja kaitējumu pieteicēja komersanta darījumu reputācijai.

[25] Administratīvā rajona tiesa atrod, ka atbildētāja prettiesiska rīcība ir radījusi kaitējumu pieteicēja kā komersanta darījumu reputācijai. Ņemot vērā pieteicēja iesniegtos dokumentus, kuros atspoguļota uzņēmuma saimnieciskā darbība, tiesai nav pamata apšaubīt pieteicēja saimnieciskās darbības apjomu un darījumu attiecības ar vairāk kā trīssimts piena piegādātājiem. No pieteikumiem pievienotajiem līgumiem ir redzams, ka šīm darījumu attiecībām ir bijis ilgstošs (gads vai ilgāk) nevis vienreizējs raksturs. No tā secināms, ka piena piegādātāji ilgstošā laika periodā ir labticīgi paļāvušies uz līguma saistību izpildi – piena iepirkšanu. Līdz prettiesiskā lēmuma pieņemšanai pieteicējs ir pildījis savas saistības un tieši šī lēmuma pieņemšana liedz to viņam darīt arī turpmāk. Šāda pēkšņa un neparedzēta darījumu pārtraukšana, it īpaši ņemot vērā saimnieciskās darbības specifiku – ātri bojājošās preces uzpirkšana, neapšaubāmi radīja negatīvu iespaidu par

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

pieteicēju kā komersantu. Līdz ar to tiesa atzīst, ka ir nodarīts kaitējums pieteicēja kā komersanta darījumu reputācijai.

[26] Administratīvā rajona tiesa uzskata, ka pieteicējas pieprasītā personiskā kaitējuma atlīdzinājuma summa LVL 5000 ir nesamērīgi liela. Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 14.panta otrajā daļā noteikts - personiskā kaitējuma atlīdzinājumu nosaka apmērā līdz 5000 latiem. Ja nodarīts smags personiskais kaitējums, atlīdzinājumu var noteikt apmērā līdz 7000 latiem, bet, ja nodarīts kaitējums dzīvībai vai sevišķi smags kaitējums veselībai, maksimālais atlīdzinājuma apmērs var būt līdz 20 000 latiem. Tātad likumdevējs ir paredzējis apmēru, kādā vērtējams personiskais kaitējums. Dotajā gadījuma nav nodarīts kaitējums dzīvībai vai sevišķi smags kaitējums veselībai. Pieteicējs nav arī iesniedzis pierādījumus, ka nodarītais personiskais kaitējums būtu vērtējams kā smags, tātad personiskā kaitējuma apmērs būtu nosakām apmērā līdz Ls 5000.

[27] Ņemot vērā iepriekš norādīto [25] un [26] Administratīvā rajona tiesa uzskata, ka pieteicējas atlīdzināmā personiskā kaitējuma summa ir nosakāma LVL 1000 apmērā.

[28] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 94.panta pirmās daļas 1.punktam šajā lietā atlīdzinājums ir prasāms no Latvijas Republikas, jo mantisko zaudējumu un personisko kaitējumu ir nodarījusi tiešās pārvaldes iestāde.

[29] Saskaņā ar APL 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Iesniedzot pieteikumu tiesā, pieteicējs samaksājis valsts nodevu Ls 10 apmērā.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 92.-97.pantu, 126.pantu, 246.-251.pantu, 253.panta trešo un piekto daļu, 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

IU „Lašukalns” pieteikumu par Pārtikas un veterinārā dienesta ģenerāldirektora pienākumu izpildītāja 2005.gada 25.maija lēmuma Nr.21-1-13/1148 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu apmierināt daļēji.

Uzlikt par pienākumu Latvijas Republikai izmaksāt IU „Lašukalns” atlīdzinājumu Ls 11858,72 (vienpadsmit tūkstoši astoņi simti piecdesmit astoņu latu un septiņdesmit divu santīmu) apmērā par mantisko zaudējumu un atlīdzinājumu Ls 1000 (viens tūkstotis latu) apmērā par personisko kaitējumu.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

Uzlikt par pienākumu Latvijas Republikai atlīdzināt IU „Lašukalns” samaksāto valsts nodevu Ls 10 (desmit lati) apmērā.

Tiesas spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Spriedums sastādīts 2007.gada 12.februārī.

Tiesnesis O.Priedītis

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com